

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hára. . . I. hó. Egy hára. I. hó. 50 fill.
Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Feladós munkatárs:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Eladók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piacz-utca 49. szám.

Hajdudorog a magyar g. k. püspökségért.

Az országos végrehajtó bizottság ülése.

A *Debreceeni Független Ujság* már ismételt hirt adott arról a nagyarányú mozgalomról, amelynek célja: a görög katolikus magyar püspökség fölállítására. Az országos tanácskozást, amely holnap, kedden veszi kezdetét *Hajdudorogon*, tegnap és ma ugyancsak Hajdudorogon igen fontos tanácskozások — előzték meg: a görög katolikus országos nagybizottságnak, majd a hajdudorogi hitköz ségnek ülése.

A magyarajku görög katolikusok országos végrehajtó bizottsága ma délelőtt tartotta ülést, amelyen *Farkas Győző* elnök bejelentette a községi képviselő határozatát, — hogy a Hajdudorog székhellyel létesítendő püspökség felállítására érdekében erkölcsi és anyagi támogatásával, mint a múltban 1868. óta, ugy a jelenben is ezen végrehajtó bizottság háta mögött áll és támogatja. Az 1868-iki gör. kat. országos kongresszuson ugyanis kimondatott, hogy Hajdudorog mint akkor még 8000 görög katolikus lelket magában foglaló zöm legilletékesebb az országban a magyarajku görög katolikus püspökség székhelyére.

Azóta e város közel félmillió korona anyagi áldozatot is hozott e célra. Létesült a magyar liturgikus nyelv terjesztésére és őrzésére 1873-ban egy püspöki külhelvénység, amely hivatva lett püspökséggé növekedni. Trefort miniszter azzal a céllal is állította fel. 3000 forint személyi javadalommal jár a vallás alapból, Dorog adott a püspökség céljaira 70.000 korona értékű ingatlant s négy holdnyi belsejéggel egy püspöki palotának beillő kényelmes és díszes épületet. Ezt ugyan kizárólag a magyar püspökségnek adta, de ennek elérése reményében megengedte, hogy a vikárius bírja és élvezze. Most azonban belátták az intéző körök, hogy a püspökség létesítése már elodázhatlanná vált s teljesülni van az 1868. évi kongresszus ama határozata, mely egy Hajdudorogon székelő magyar g. kat. püspökség felállítására, a magyar oltári nyelv törvényesítésére s a naptár egyesítésére tárgyában munkálni Hajdudorog városát, mint legnagyobb magyarajku hitköz séget megbizta és felhatalmazta. Erről holnap szeptember 12-én lesz a behívott 53 magyar hitköz ség lelkészei, gondnokai. Dorog város küldöttsége, külön meghatalmazottja s hitköz ségének meghatalmazottja, vulgó követei s ezen végrehajtó nagy országos bizottság tagjai együttes ülésében a tanácskozás. — Ezt az összehívást *Firczák Gyula* munkácsi püspök határozott rendeletére *Jaczkovics Mihály* dorogi vikárius hívta össze, tehát illetékes egy házi oldalról indult ki a mozgalom, amit a vallást érdeklő ügyek a törvény és szabály szerint megkövetelik.

A tanácskozás megbizta *Ujhelyi Andor* szentszéki tanácsos dorogi lelkészt, hogy a javaslatot a 12-iki keddi nagy gyűlésen terjessze elő, továbbá *Farkas Győző* elnököt, hogy a kongresszus fogadtatására tegye meg

a kellő intézkedéseket s *Firczák Gyula* munkácsi püspöknek hazafias és igazán egyházfejedelmi intézkedéseért a végrehajtó országos bizottság elismerő, hálás köszönetét illő módon juttassa tudomására. Egyben az elnöklő *Farkas Győző*nek, eddigi tevékenységéért s az ügyben kifejtett buzgalmaért jegyzőkönyvileg köszönet szavaz. Ezután a bizottságból elháltak helyébe beválasztottak: *Jaczkovics Mihály* vikárius, *Ruttkay Gyula* főesperes (Nyiregyháza) *Szabó Miklós* esperes (Bököny).

Vasárnap a gör. katolikus hitfelekezet nagy népgyűlésen tárgyalta a püspöki intézkedést s a hívek a 12-iki gyűlésre *Farkas Győző* Kozolji főjegyzőt, *Ujhelyi Andor* parochust s *K. Orosz György* egyház gondnokot küldte ki és választotta meg azon határozott utasítással, hogy a felállítandó vagy szervezendő püspökség székhelye Hajdudorog legyen, mert erre ugy az egy tömegben közel 10000 lelket számláló görög katolikus létszám mint félszáz esztendősz ezirányú munkássága. a püspökségnek alkalmas lakás, templom, iskola stb.-vel legilletékesebb, legérdemesebb az egész ország területén.

Farkas Győző községi főjegyző beszédében rámutatott arra, hogy az előadók ez ügyben a felekezetenek s a magyar nyelvügyének oly elévülhetlen érdemeket szereztek: *Farkas Lajos* volt 1868. évi kongresszusi elnök, *Szabó György* főesperes dorogi parochus, *Kovács János* kir. törvényszéki ülnök bizottsági elnök, újabban *Szabó Jenő* pesti bizottsági vezérnök stb., stb. végül *Selesz Gyula* felolvasa *Farkas Győző* szövegét és felhívását a vendégek fogadására a város lakosaihoz.

Firczák Gyula munkácsi püspökhöz és *Szabó Jenő* főrendiházi taghoz üdvözlő és köszönő táviratot küldtek s ezzel a gyűlés véget ért.

Ma délután már az első vonattal számonosan érkeztek a távoli egyházak küldöttei a holnapi országos gyűlésre s este szintén igen sok küldött jött Dorogra. A holnapi országos gyűlés tehát igen látogatottnak ígérkezik.

A képviselőház ülése. A képviselőház mai ülését *Kabos Ferenc* alelnök egynegyed 11 órakor nyitotta meg. Jelentette, hogy a kolozsvári Emke-ünnepélyen *Berzeviczy Albert* elnök vezette a képviselőház küldöttségét. A budavári koronázó templomban *Erzsébet királyné* emlékére ma tartott misén szintén *Berzeviczy Albert* képviselte a Házat. Bemutatja *Arad. Bars, Nagyküklő, Torontál vármegyék* feliratát az obstrukció ellen és a székesfőváros feliratát a sajtótörvény módosítása érdekében. *Ráth Endre* a kérvények hovatalása tekintetében az elnöki indítvánnyal szemben elleinindítványt tesz. Sorra kerülnek a mára halasztott névszerinti szavazások. A következő ülés napirendjének megállapítása után elnök az ülést 2 óra előtt bezárta.

A játék vége.

A politika eseményei.

Az ellenzék érzi, hogy az a játék, amelyet a magyar parlamentárizmussal a magyar nemzet óriási kárára üz, nem tarthat sokáig. Nem tarthat sokáig azért, mert már olyan zsákutcába verekedte bele magát, hogy abból baj nélkül most is nehéz kijutni, de nem sokára egészen lehetetlen lesz. És mert ezt érzi, veri a mellét, hogy nem fél, hogy a nemzeti akaratot képviseli, vasárnapi népgyűléseket toboroz össze a maga mulattatására, a saját képére és hasonlatosságára és dicsőítésére. De ugyanakkor — bár a szele sem érzik — hangosan kiabál, hogy erőszak készül.

Er:szaknak nevezi az ellenzék azt, ha a kormány esetleg módot mer keresni arra, hogy a parlamentet munkaképessé tegye. — Még a szele sem érzik, már fenyegetőznek, hogy forradalom lesz, ha valaki olyat mer tenni, amivel dolgozni kényszeríti őket. De kiabálnak az erőszakról, mert tudják és érzik, hogy az erőszakok letörésére csak az erőszak volna méltó s mert ők ugy tennének, ha ők volnának a többség s a munkapárt a kisebbség, amely ugy viselkedne, mint ők most.

Különben abban igaza van az ellenzéknek, hogy sokáig ez nem tarthat így. — Ezt mutatja ma a bécsi félhivatalosnak, a Politische Correspondenznek egy mai cikke. E cikk elmondja, hogy a magyar ellenzék szelet vetett és vihart aratt. *Khuen-Héderváry* nyugodtan türe és várhat is, még módjában van. De alkalmazhatna erőszakot is. A miniszterelnök azonban reméli, hogy az ellenzék észére tér és megváltoztatja álláspontját. Annál inkább remélheti ezt, minél inkább nő azoknak száma, akik az obstrukciót elítélik.

Ha azonban, mondja tovább a cikk, az obstrukció idejében nem szerel le, akkor a miniszterelnök minden türelme mellett is kényszerülve lesz arra, hogy olyan eszközöket keressen, amelyeknek földézése és alkalmazása az ellenzékre életveszélyes lesz. Mutatja pedig ez idő közeledését az, hogy mindinkább nő ama törvényhatóságok száma, amelyek nemcsak az obstrukciót ítélik el, de a házszabályok revízióját is követelik. *Székely Ferenc* igazságügyminiszternek, aki pedig a legnyugodtabb ember, legutóbbi őszinte kitörése és a munkapárt tilrelmetlensége is arra mutatnak, hogy a magyar parlamentben folyó játék a vége felé közeledik.

Veszprémből táviratozzák, hogy Hun-

Önkéntesek figyelmébe!

Aki egyéves önkéntes akar lenni, az egyenruháját és felszerelését **Koros Sándornál** Debreczen, Széchenyi utca 34. sz. alatt (csendőrségi lak-tanya) szerezze be. — Kivánatra költségvetés díjtalan.

kár Dénes főispán elnöklete alatt tartott közgyűlésen a törvényhatósági bizottság ma kimondta 62 szavazattal 5 ellenében, hogy elfogadja Versec város fölliratát és az obstrukciót elítéli.

Vihar az István-malom körül.

Közgyűlés volt is, nem is.

A debreceni István-malomnak a Borsodmiskolciba olvasztására irányuló terv még mindig nem vesztett a homályosságából. — Az István-malom tegnapi összehívott rendkívüli közgyűlése nem juthatott el a napirendig, mert a szavazati jogból kizárt részvényesek csoportja a napirend előtti vita során bebizonyította, hogy a közgyűlést nem szabály szerűen hívták össze. Amíg ezt az igazgatóság belátta, zajos jelenetek váltották föl egymást s két óra hosszat viharzottak a szendélyek, de minden igyekezet, hogy beolvastási javaslat nyilvánosságra kerüljön, hiábavalónak bizonyult. Volt is közgyűlés, nem is volt s Debrecen közönsége tájékozatlan maradt a felől: micsoda, magasabb érdekek követelik azt, hogy a város legnagyobb iparvállalata idegen kezekbe kerüljön.

A közgyűlésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

(Nyitány viharral.)

Jóval tíz óra után nyitotta meg Zádor Lajos kir. tanácsos elnök a közgyűlést. — Miután az elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket, fölemelkedett Degenfeld József gróf és szót kért a napirend előtt.

Az elnök kijelentette, hogy semmiféle felszólalásnak helye nincs. Ahoz, — ugymond — ami a napirenden van, hozzá lehet szólni.

Nagy láрма támadt erre a kijelentésre. A részvényeseknek egy nagy csoportja hallani akarta Degenfeld grófot és követelte a napirend előtti felszólalás megengedését.

— Ez a legprimitívebb jog, szolt közbe Freund Jenő dr. — Addig nem lehet tanácskozni, míg ezt a jogot nem respektálják.

Mivel a nagy láрма miatt nem lehetett belefogni a tanácskozásba, az elnök tíz percre felfüggesztette az ülést.

(A részvényesek joga.)

A szünet után

Degenfeld József gróf felszólal s azt vitatja, hogy az alapszabályok 26. paragrafusában amely szerint csak az a részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, aki az előző évi decem ber 31-éig be lett vezetve a részvénykönyvbe, csupán a rendes közgyűlésre vonatkozhatik, melyen a mérleg s az előző évi jelentés fölött történik a határozathozatal. Azonban most, amikor az évek már a második felében vagyunk s amikor arról van szó, hogy az igazgatóság az egész malmot el akarja adni egy más konzorciumnak, akkor lehetetlen, hogy azokat, akiknek kezében a részvények harmad része van, kizárják a szavazásból. Indítványozza, hogy azokat, akiknek mint nem szavazóknak vörös cédulát adtak, szavazó lapokkal lássák el.

Zádor Lajos elnök azt feleli, hogy a törvényszék majd intézkedni fog, ha valami szabálytalanság történik. Hallgassák meg a propozíciót s azután ítélkezzenek.

(A rendes közgyűlés elé!)

Kemény Mór dr. az igazgatóság jobb belátására appellál s kéri: gondoskodjék az igazgatóság más uton arról, hogy a részvényesek kifejezést adjanak a maguk akaratának. Azt hiszi, nem olyan sürgős a dolog, éppoly, el lehet intézni a szőnyegre vetett kérdést januárban is. (Nagy zaj.) A most elhangzott fölkiáltások azt mutatják, hogy az igazgatóságnak az a szándéka, amely szerint a beolvastást most hajtsa keresztül, tervszerű és egyenesen, arra irányul, hogy jogfosztás útján emeltessé határozattá, a javaslatát...?

— El akarják adni a malmot!

— Szállítani akarnak bennünket! — hangzanak az indulatos fölkiáltások, majd Kemény Mór dr. így folytatja:

— ... mert tudja, hogy a mostani többsége nem azonos a valóságos többséggel? A közgyűléshez fordulok azzal a kérelemmel,

hogy vegye le ezt a kérdést a mostani közgyűlés napirendjéről. (Taps. Ellentmondás.)

Zádor Lajos elnök a felszólalásokra azt válaszolja, hogy ha másképp járna el az igazgatóság, mint ahogy ezuttal cselekszik, tenné ki a vállalatot károsodásnak. Januárig nem várhatunk, hiszen köztudomású, hogy egy vállalatban huszonnégy óra is óriási változásokat hozhat.

Kemény Mór dr.: A közgyűlés nincs kelően meghirdetve. Az alapszabályok szerint a meghívás közzétételétől a közgyűlésig tízennégy napnak kell eltelnie, míg a meghívó másodikban augusztus 29-én jelent meg.

Most Ferenczy Gyula dr. emelkedik szó lársra. A többség roppant lármával fogadja, míg az ellenzék követeli a meghallgatását.

Zádor Lajos elnök kijelenti, hogy a nem részvényes jelenlevőket el fogja távolítani?

May Andor, a társulat vezérigazgatóját viszont az ellenzék fogadja viharos eláll! — kiáltásokkal. Nagynehezen szóhoz jut May Andor s azt mondja, hogy a megállapodás szerint csak Degenfeld József grófot és Kemény Mór dr.-t illette meg a szó, más nem beszélhet a napirend előtt.

Erre újabb láрма kerekedik, amelyből Freund Jenő dr. szava hallatszik ki:

— Mit akar ön? Ez az elnök dolga!

Degenfeld József gróf: Az igazgató ur a szünet alatt lejtött hozzám és megkérdezte, hogy mit akarok. Én megmondtam neki, de nem vállaltam felelősséget azért, — hogy nem lesz több felszólalás; erről nem volt szó.

(Jöjjenek a rendőrök!)

Irinyi István dr., a malom-társulat ügyésze olvas valamit, de a zajban egyetlen szavát sem lehet hallani.

Zádor Lajos elnök indulatosan fölpatlan helyéről és a következőket jelenti ki:

— Ilyen zajongást nem tűrök! Rendőrileg fogom eltávolíttatni a zajongókat!

Elképzelhetetlen láрма fogadta az ellenzék ezt a kijelentését:

— Tessék hát hivatni a rendőröket!

— Ezt is alapszabály szerint tetszik csinálni?

— Halljuk a rendőrt! Lássuk a rendőrt! kiáltják az elnök felé, miközben lábdobogás, sipszó tarkítja a feneketlen zsvait. Az éktelel lármanak az elnök azzal vet véget, hogy tíz percre felfüggeszti az ülést.

Negyedóra elteltével Zádor Lajos elnök újra megnyitja a tanácskozást s közli, hogy a szünet alatt az igazgatóság értekezletet tartott, amelynek határozatát Hegedüs Jenő dr. fogja előterjeszteni.

Hegedüs Jenő dr. az igazgatóság határozatából azt javasolja, hogy mivel az összehívás jogosságához kétség fér, a mai közgyűlést halasszák el s az igazgatóság gondoskodni fog új közgyűlés összehívásáról.

Márk Endre: Ezt az indítványt már Kemény Mór dr. megtette, tehát Hegedüs Jenő dr. csak hozzájárulhat ehhez.

(Napfényre a javaslattal!)

Jeney-Szabó Miklós kéri, hogy az igazgatóság a közgyűlés berekesztése előtt olvassa fel a javaslatát, hogy tudjuk legalább, miről van szó.

Márk Endre: Minthogy a halasztás iránt már Kemény Mór dr. indítványt tett, további ilyen természetű indítványra nincs szükség. Jeney-Szabó indítványa nem elégti ki. Tekintettel arra, hogy az igazgatóság a maga javaslatát már a mai közgyűlés napirendjére kitzte, nincs szükség további titkolózásra s ezért kéri, hogy az igazgatóság idevonatkozó javaslata olvassék fel egész terjedelmében és ítéssék közzé. (Helyeslés.)

Ferenczy Gyula dr. előrebocsátja, hogy az ilyen ügyekben a legnagyobb higgadtságra van szükség és ez a higgadtság most nem igen van meg közöttünk. Mivel az igazgatóság elismerte, hogy nem jól képviselte a részvényesek érdekeit... (Nagy zaj.) A szónok csak percek mulva folytathatja. Meg akarom dicsérni az igazgatóságot. A közgyűlés hibásan volt jogászilag előkészítve, az elnökség azonban konciliáns volt s előmozdította most a megértést.

Természetes, hogy aki legelőször meg-

látta a mostani közgyűlés napirendjének fogyatékoságát, az Kemény Mór dr. volt, tehát tessék meghagyni neki a jogát. Az igazgatóság perfekt munkát végzett, amelyet azonban csak maga ismer és a mindeneket tudó jó isten. (Zajos derűtség.) Az igazgatóság tudja azt, hogy hová akar bennünket eladni, mi pedig nem tudjuk.

Zádor Lajos elnök: Ne tessék provokálni.

Ferenczy Gyula dr.: Bocsánatot kérek, a meghívóban is eladásról van szó, ne tessék letagadni, a gyermek benne van. (Derűtség.) Ugy áll a helyzet, hogy az igazgatóság tud erről munkálatról, amelyet elébünk akar terjeszteni. Az igazgatóság elvégezte a maga alkuját. (Nagy zaj.)

Zádor Lajos elnök: Ne tessék ezt tárgyalni, a részvényes urtól megvonom a szót.

Ferenczy Gyula dr.: Engedelmet kérek, még nincs itt a rendőr. (Taps.) Jeney ur azt az indítványt, hogy a javaslatot felolvassák s az elnök ur megengedte, hogy az indítványhoz szólhassanak, sőt Márk Endre ki is pótolta azt. Én is kipótolom. Ha olyan érdekről van szó, amely nem türi meg a nyilvánosságot, vagyis: ha a teljes közzététel nem célszerű, akkor tessék a javaslatot a részvényesek különböző csoportjából, de az igazgatóság többségének biztosításával alakítandó bizottság elé terjeszteni és ez referálion róla.

Hegedüs Jenő dr. azt indítványozza, — hogy az alapszabályok 36. szakasza értelmében az igazgatóság hivjon össze új közgyűlést.

(Findlé.)

Ez indítvány előterjesztését ismét nagy zajjal fogadták. Zádor Lajos elnök beszélni kezd, de amint fölemelkedik, May Andor oda hajol hozzá és a fülebe sug.

— Belső titkos tanácsos ur! Tessék leülni! kiáltja valaki az ellenzék sorából.

Az elnök szembe állítja Kemény Mór dr.-nak a rendes közgyűlésre való halasztás célzó indítványát Hegedüs Jenő dr. rövidebb lejáratu halasztó javaslatával és szavazást rendel el, majd amikor a kérdés föltévése körül újabb vita készült, a nagy lármában határozathozatal nélkül berekesztette a közgyűlést.

Színház és művészet

Szeptember 30-án nyílik meg a debreceni színházi szezon.

Zilahy előleges jelentése.

Ma küldte szét Zilahy Gyula szinigazgató előleges színházi jelentését, amely szerint az idei évadot szeptember 30-án, szombaton kezdi meg.

Megnyitó előadásul az Ártatlan Zsuzsi operett kerül színre bérletszünetben. Október 1-én, vasárnap kisbérlet, hétfőn, október 2-án A) bérlettel folytatólagosan a nagybérlet kezdődik.

Az október havi műsor újdonságai a következők: Ártatlan Zsuzsi, operett, Babuska, operett, Ezred apja, énekes bohózat, Utánam, színmű, Bilincsek, színmű, Hölgyek öröme, bohózat, Milliók, bohózat. Reprizek: Hoffmann meséi, opera, Én, Te, Ő, operett, IV-ik László, történelmi dráma, Párisi regény, dráma, Betyár kendője, színmű.

A bérletek eszközését Irmay Béla színházi titkár szeptember 14-én, csütörtökön kezdi meg a színház előcsarnokában. Bérelni lehet szeptember 23-ig minden nap délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig.

A szintársulat névsora a következő: Hölgyek: Belezny Margit, Borbély Lili, Csanády Irma, Császár Kamilla, T. Csige Böske, Guthy Sarolta, Lakatos Ilona, Papp Etelka, M. Torday Erzs, Tóth Ilonka, Uthi Gizella, Zilahyné S. Vilma, Vajda Ilonka. — Férfiak: Bérczy Ernő, Békésy Antal, Dési Alfréd, Falussy István, Gábor Ernő, Horváth Kálmán, Kassay Károly, Kemény Lajos, Kelemen Pál, Ligeti Lajos, Székely Gyula, Szilágyi Ernő, Solti Ernő, Thury Elemér, Zila-

hy Gyula. Táncoznók: Garai Mici és Dénes Juci. 24 tagu zenekar.

Karszemélyzet: Hölgyek: Anday Ella, Aranyosi Gizella, Arday Vilma, B. Beitz Teréz, Csepreghy Emma, Csepreghy Irma, Erdélyi Margit, Jakabfi Aranka, Károlyi Anna, Kováts Margit, Kassay Károlyné, L. Medgyaszay Amál, Levendovszky Irma, Szépei Vilma, Sárvári Janka, Szentgyörgyi Böske. Férfiak: Arday Árpád, Balogh Antal, Berengh József, B. Saifi Jenő, Fekete Béla, Horváth Viktor, Koltai Lajos, Lanyh Lajos, Kőszeghy Károly, Perényi József, Repkai Béla, Rózsa Jenő, Somogyi Béla, Sajó Antal, Szakács Árpád.

Bérletárak: Földszinti családi páholy 60 előadásra A), B) vagy C) napra 700 korona. Elsőemeleti családi páholy 60 előadásra A), B) vagy C) napra 576 korona, Földszinti és elsőemeleti kispáholy 60 előadásra A), B) vagy C) napra 432 korona, Másodemeleti páholy 60 előadásra A) B) vagy C) napra 288 korona. Támlásszék I—VII. sorig 60 előadásra A) B) vagy C) napra 120 korona. Támlásszék VIII—XII. sorig 60 előadásra A) B) vagy C) napra 100 korona. — Vasárnapi kisbérlet (kezdődik október 1-én, vasárnap): Földszinti családi páholy 30 előadásra 350 korona, Elsőemeleti családi páholy 30 előadásra 288 korona, Földszinti vagy I. emeleti kispáholy 30 előadásra 216 korona, Másodemeleti páholy 30 előadásra 144 korona, Támlásszék I—VII. sorig 30 előadásra 60 korona, Támlásszék VIII—XII. sorig 30 előadásra 50 korona.

A bérletárak első fele a kiváltáskor, a második fele január 1-ével fizetendő.

Debrecen virilistái.

Az igazoló választmány ülése.

A legtöbb adót fizetők névjegyzékéből, amelyet nyolc napi közszemlére tettek ki, ma állította össze az igazoló választmány az 1912. évben a törvényhatósági bizottságban szavazattal bíró legtöbb adót fizetők névsorát. Ezt a névsort most a 15 napi közszemlére teszik ki és ez idő alatt az ellen a bíráló választmányhoz felebbezéssel lehet élni.

A most megállapított névsor a következő:

*Kardos László kereskedő 11102 korona 46 fillér.
Rickl Géza birtokos 7308.43.
*Muraközy László gyógyszerész 6918 korona 50 fillér.
Németh András vendéglős 6744.68.
Vecsey Zoltán birtokos 5850.99.
Id. Weichinger Károly kávé 5763.41.
*Szilcz Ferenc gyógyszerész 5695.08.
*Kenéz Gyula dr. orvos 5440.22.
Fűrész Ödön kereskedő 5433.09.
*Zádor Lajos bankigazgató 5384.84.
Ungváry József birtokos 4508.44.
Áron Miksa kereskedő 4508.44.
Áron Jenő kereskedő 4427.70.
*Kemény Mór ügyvéd 4294.92.
Aufrecht Vilmos Gőzmalomtulajdonos 4207.07.
Gyarmaty István sertéskereskedő 4125 korona 03 fillér.
May Andor gőzmalomigazgató 4082.19.
*Fráter Imre dr. orvos 3222.46.
*Magoss György dr. főügyész 3218.86.
*Komlóssy Dezső nyug. t. örv. bíró 3123.72.
Szabó Lajos nyug. vincellér kép. igazg. 3123.02.
Rick Antal birtokos 3117.36.
Uifalussy József dr. orvos 3047.87.
*Szalay József ügyvéd 3024.26.
Kaszanyitzky Andor kereskedő 2968.90.
*Debreczeni Lajos kereskedő 2872.
*Lestyán Adorján közjegyző 2842.48.
Haranghy Sándor birtokos 2821.69.
*Kovács József polgármester 2753.20.

Hutfléz Kázmér birtokos 2726.25.
Szentkirályi Tivadar kereskedő 2694.82.
Gál Ferenc birtokos 2682.13.
*Megyery Pál dr. ügyvéd 2667.46.
Csanak József kereskedő 2626.51.
Lusztig Károly kereskedő 2620.01.
*Löfkovits Artur kereskedő 2590.40.
Kovács Aladár vendéglős 2575.19.
Szikszay Lajos építész 2569.70.
*Zrinyi István dr. ügyvéd 2550.48.
*Nagy Lajos dr. ügyvéd 2539.74.
*Komlóssy Imre dr. ügyvéd 2519.04.
Kenyeres Károly birtokos 2518.05.
*Löfkovits Márton dr. bankigazgató 2495.88.

Benkő János honvédfőhadnagy 2487.72 (uj).

*Vargha Emil dr. orvos 2479.76.
Kondor Zsigmond törvényszéki bíró 2478.60.

Horváth János gyáros 2435.95.
Móritz Ferenc hentes 2434.72.
Schvarcz Vilmos butorkereskedő 2418 korona 91 fillér.

*Sz. Szabó László ügyvéd 2399.86.
Ungár Jenő vezérigazgató 2388.19 (uj).

Horváth István birtokos 2365.89.
*Szántó Sámuel dr. bankigazgató 2343.

Falk Lajos bankár 2337.04.
*Gajzágó Béla táblai tanácselnök 2326 korona 42 fillér.

*Szávay Gyula iparkamarai titkár 2309 korona 80 fillér.

Polgári Bálint birtokos 2298.95.
*Legányi Gyula dr. orvos 2234.39.

Ujlaki Hugó dr. ügyvéd 2217.76. (uj.)
Gara Alajos bérlő 2193.68.

*Porubszky Jenő kir. táblai elnök 2189 korona 76 fillér.

Balogh István birtokos 2178.63.
Szép József birtokos 2163.47.

Fisch Lajos vezérigazgató 2156.89 (uj).
Nagy Jakab sertéskereskedő 2081.10.

*Debreczeni Jenő gázgyári igazgató 2037.46.

*Sz. Nagy Kálmán dr. orvos 2064.46.
*Kocsár Gábor dr. ügyvéd 2050.06.

Jóna János birtokos 2011.85.
Molnár István birtokos 1990.93.

Szentesi János mérnök 1949.60.
Szent Henrik gyáros 1939.38.

Mandel Zsigmond bankbizományos 1934.12.

Sesztina Jenő kereskedő 1906.
*Kola János dr. ügyvéd 1896. (uj).

*Györfy Aladár kereskedő 1866.80.
Kiss Ignác bádógos 1860.83 (uj).

Hegedűs Jenő dr. ügyvéd 1849.38 (uj).
Bilkei Kövesdi Imre birtokos 1847.06.

Ifj. Jóna János birtokos 1828.15.
Ifj. Kertész István birtokos 1821.

*Leitner Adolf dr. orvos 1818.28.
Sümei Ferenc birtokos 1811.54.

*Grosz Nagy Ferenc gyógyszerész 1991.12.

*Szilágyi Imre ügyvéd 1777.56.
Horváth Tamás birtokos 1768.84.

Tóth István építész 1767.25.
Molnár Albert birtokos 1765.78.

*Hlássy Gyula r. fogalmazó 1756.14 (uj).
*Tatay Ferenc törv. bíró. 1754.04 (uj).

Balogh István birtokos 1715.56.
*Vadon Sándor ügyvéd 1698.28 (uj).

Id. Zöld János birtokos 1695.28.
Póttagok lettek a következők:

Rosenfeld Salamon bérlő 1694.65.
Kovács Gyula kereskedő 1643.34.

*Márton Kálmán dr. ügyvéd 1638.08 (uj).
Rottler Béla kir. táblabíró 1622.56.

*Igyártó Sándor kir. főügyész 1620.
Kertész Imre birtokos 1616.52.

Hochfelder Jakab. ker. ügynök 1618.59.
Polgári József birtokos 1599.72.

Balogh István birtokos 1574.22.
*Bruckner Ernő dr. orvos 1552.68.

*Kolbenhayer Kálmán kir. táblaibíró 1519.22.

Kun Antal birtokos 1479.54.
Rubinstein Herman vendéglős 1467.47.

Szikszay Gyula birtokos 1460.10.
Kertész János birtokos 1457.97.

Laczkó László gyáros 1452.99.
Boldog István birtokos 1445.65.

Kontsek Géza kereskedő 1442.83.
Szikszay József birtokos 1391.72.

Geiger Simon kereskedő 1361.36.

E névsor szerint, amelyben 93 rendes és 20 póttag van, a legkisebb számbavehető adóösszeg 1695 korona 29 fillér, a legnagyobb összeg pedig 110102 korona 46 fillér. A legnagyobb adót ugyan Hartstein Péter fizeti, miután azonban ő virilis jogát Hajdúvármegyében gyakorolja, a városi virilisek közé nem volt fölvehető.

Hajdúvármegye augusztusban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg ülését Kovács Gyula alispán elnöklété alatt. Az ülésen a szakreferensek adták be jelentéseiket, amelyeket a következőkben ismertetünk:

(Az alispáni jelentés.)

Az alispáni jelentés szerint a közbiztonsági állapotok jók voltak. Kiadtak 3 utlevelet, ebből 1 Török és Oroszországba, kettő Amerikába szolt. Kivándorlás volt Hajdúrogról.

(Adóügy.)

Nagy József helyettes pénzügyigazgató bejelentette, hogy befolyt augusztus hónap állami adóban 352833, hadmentességi díjban 2430, bélyegjövedékben 143250, jogilletékben 83746, díjjövedékben 524, dohányjövedékben 122253, határvámjövedékben 29717, fogyasztási és italadóban 18750 korona. Halasztást 26 esetben adtak.

(Az iskolák.)

Csánky Viktor tanfelügyelő ezeket jelentette: Augusztus havában a kultuszminiszter a nádudvari állami iskola 4 termének bebutorozására 2000, Kelemen János szoboszlói polgári iskolai tanítónak 200, a balmazuvárosi református magyar elemi iskolának 700, a martinkapusztai református iskolának 163, a balmazuvárosi izraelita iskolának 683 korona tandíjkárpótlást utalványozott ki. Kiutalványozta még a következő tanítói fizetésekiegészítési összegeket: a tétleni református iskola negyedik tanítójának 900, a püspökladányi róm. kat. iskola 5. és 6. tanító állása részére 1800 koronát. Véglegesen nyugdíjazta dr. Sallay Lajosné születet Csontos Margit haidunánási református tanítónőt 600 koronával, ideiglenes nyugdíjazta Rónáné Guttmann Ilona kabai izraelita tanítónőt s részére 362 korona 48 fillér fél-évi özvegyi ellátási díjat utalványozott.

(Közegészségügy.)

Losonczy Álmos dr. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapotok kedvezőtlenebbek voltak. Különösen uralkodtak az emésztőszervek hurutos-lobos bántalmái. — Igen sok gyermek pusztult el bélhurutban, tüdővészben és veleszületett gyengedésgben Roncsoló toroklob volt 9 esetben, egy halálos végű, vörhely 49 esetben, kettő halálos végű, kanyaró 9 esetben, kettő halálos végű, hasihagyomány 10 esetben, egy halálos végű, számarhurut 38 esetben, hat halálos végű volt. A kolera elleni védekezésre szükséges intézkedések megtételére s azokat az itt járt közegészségügyi felügyelő megfelelőknek találta.

(Állategészségügy.)

Reitz János főállatorvos jelentése szerint az állategészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. A ragadós száj és körömfájás teljesen megszűnt, a takonykór azonban elszórtan elég sűrűn fordult elő, a lépfene megszűnt Hajdunánáson, a takonykór Hajdubö-

Reichmann

harisnya különlegességeit tekintse meg! — Női flór harisnya 90 fill.-től, ajour 95 fill.-től, selyem különlegességek. Gyermekek patent és flór harisnyákban nagy választék. Piacz-u. 85. Royal szállodával szemben

szörményben, a sertésvész Hajdunánáson, Hajduböszörményben, Tégláson és Felsőjózsan. Ezzel szemben fellépett a takonykór Hajdubagason és Felsőjózsan, a sertésorbánc Mikepércsen, a sertésvész Hajduhadházon és Hajdunánáson.

A szerelmes legény románcza.

Az apa ellenezte a házasságot.

Megható szerelmi történetnek volt az epilógusa az a tárgyalás, amely ma folyt le a debreceni esküdtbíróóság előtt.

Orosz Imre, egy fiatal debreceni kocsis, feleségül akarta venni Pásti Eszter cselédleányt, akivel hosszabb idő óta közös háztartásban élt. A szülei azonban ellenezték a házasságot és megtagadtak tőle minden anyagi segítséget. Emiatt nagyon elkeseredett a szerelmes legény s megállapodott a szeretőjével, hogy ha már nem lehetnek egymáséi, a halálban egyesülnek. Egy revolverrel kétszer rálőtt a leányra, azután maga ellen fordította a fegyvert, de a golyók egyikükben sem tett nagy kárt; néhány nap múlva mind a ketten fölépültek.

A kir. ügyészség szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt emelt vádat Orosz Imre ellen.

A ma megtartott főtárgyaláson Tóth Aurél dr. törvényszéki bíró elnökölt, szavazó bírák Horváth István dr. és Ufjalussy József dr. törvényszéki bírák voltak. a közvádat Magoss Kálmán dr. kir. alügyész képviselte, a vádlott védelmét Freund Jenő dr. ügyvéd helyettese, Gergely Jenő dr. látta el.

Az esküdtzék megalakítása s a vádirat rendelkező részének felolvasása után kihallgatták a vádlottat. Orosz Imre könyek között beszélte el az esetet. Most esztendeje, ismerkedett meg Pásti Eszterrel, megszerették egymást és közös háztartásra léptek. A viszonyukat törvényesíteni akarták és mivel a házassághoz pénz kellett elment az atyjához Hosszupályira és kétszáz koronát kért tőle, az atya azonban ridegen elutasította. Végtelen keserűséggel panaszkolta el ezt a szerelmesének s mivel még a katonasor is akadály volt a házasság előtt, abban állapodott meg a leánnyal, hogy öngyilkosok lesznek. Revolverrel rálőtt a leányra, akit az arcán sebzett meg a golyó, azután önmagát lötte mellbe. Ő négy napig feküdt a kórházban, a leány pedig tízenyolc nap múlva gyógyult ki a sebéből. Azzal végezte az elbeszélését, hogy nagyon megbánta, amit tett.

Pásti Eszter volt a bűnper egyetlen tanúja, aki ugyanígy beszélte el a történeteket. Megbocsájtja a legénynek, sőt kiszabadulása után házasságra lép vele.

Az orvosszakértők jelentésének felolvasása után véget ért a bizonyítási eljárás s a bíróság megszövegezte a kérdéseket. Az ügyész szándékos emberölés kísérletére, a védő az erős felindulásra és kiegészítő kérdésul a súlyos testi sértés vétségére vonatkozó kérdéseket indítványozott.

Az esküdték súlyos testi sértés vétségében mondták ki bűnösnek a vádlottat s a törvényt alkalmazó bíróság e verdíkt alapján Orosz Imrét két hónapi fogházra ítélte s a három heti vizsgálati fogságot betudta a büntetésbe.

Az ítélet jogerős.

Justh-gyűlés Justh nélkül.

A debreceni ellenzék népgyűlése.

A szokásos vasárnapi délutáni színezettel folyt le Debrecenben is — *Justh Gyula nélkül* — Justhék tiltakozása. A szervezett munkásság meggyőződéses tömege, néhány függetlenségi már kevésbé meggyőződéses ember, azután legnagyobb részben gyerekek, tanulók, inasok és kíváncsiskodó vasárnapi sétálók alkották az a hallgatóságot, amely alig egy harmadát töltötte meg a városháza udvarának. Ezek közül is a hallgatóság legifjabb része volt a leghangosabb akkor, amikor a függetlenségi párt szónokai magas hangokon hirdették az annyiszor hallott ellenzéki frázisokat, amelyek az igazságnak rabulistikus megkerülésével az obstrukció üdvölvéseiként puffognak el már hetek óta.

Meg kell állapítani, hogy a szociálisták részvétele nélkül aligha lehetett volna egyáltalán megtartani a népgyűlést függetlenségi lelkesedéssel, amelyet sikerült az obstrukció mellett is hangos megnyilatkozásra bírni, a szervezett munkásság azonban csak a választói jog mellett nyilatkozott meg. Mindenesetre nagy vakmerőség kell hozzá, hogy ezt a tekintélyes fiaskóval végződött gyűléscsékét, mint Debrecen város akaratának a kitejezőjét állítsák oda, szemben a törvényhatóság manifesztációjával.

A fővárosból Justh Gyula helyett, aki nem jött el, Batthyány Tivadar gróf Eszterházy Mihály gróf, Vertán Etell. Lovászy Márton országgyűlési képviselők, a választói jog ligája részéről Jászi Oszkár dr., a szociál demokráta párt részéről Ormos Ede dr. érkezett le. A fogadtatás igen gyenge volt. — Azok, akik az állomáson kinn voltak, igen kevesen ismerték a megérkezőket s így esett meg, hogy amikor meglátták Batthyány gróf lengő szakálát, fölhangzott a kiáltás:

— Eljen Apponyi!

A választási jognak így is mindegy, a szakál meg egyforma. Justhot is éltették vagy egyszer, míg lassan a kis tömegben elterjedt a hír, hogy Justh nincs itt.

Az állomás előtt *Körösi* Kálmán dr. fogadta hosszabb beszéddel Batthyányt és kíséretét, mire Batthyány: választott néhány szóval, azután kocsióra ülték és a Bikába hajtatnak, ahol délből ebéd volt.

Délután fél háromkor *Bacsó* Dezső dr. ügyvéd nyitotta meg a népgyűlést s bemutatta a fővárosi vendégeket.

A zelső szónok *Batthyány* Tivadar gróf volt. Amint kiemelkedett az emelvényről, ismét a szakál tette nevezetessé:

— De szép szakála van! — mondta az egyik polgártárs.

A véderő javaslatok ellen küzdenek — mondta — és Kossuth nemzeti politikáját követik. Csak ők akarják a választói jogot, Tisza és Khuen nem. Megállapította azután, hogy a véderő javaslatok 70—80 millióba kerülnek, de azután látva, hogy ez a szám kicsi, végül 150 milliót mondott. Megállapította, hogy a két éves szolgálat mellett tovább fognak szolgálni a katonák. Nem fél a házzsábályrevíziótól, az erőszak volna. Ők dolgozni akarnak, de a kormány nem engedi őket, obstrukciójuk jogos, támogatja őket a nép.

Ormos Ede dr. a szociáldemokraták küldöttje a választójog reformját sürgette *Eszterházy* Mihály gróf pedig az obstrukció jogosultsága mellett beszélt.

Jászi Oszkár dr. hosszan és behatóan, történelmi példákakl fejtegette a választójognak a népparlament megteremtésének szükességét. A véderőt, ha szükség van annak fejlesztésére is, megadja a népparlament is, de előbb a gazdasági erők növelésével eszközöket kell adni a népnek, hogy a terheket el is bírja.

A király maga is kívánta a választói jogot, tehát a királyi szó alapján követelik azt és vele a népparlamentet és küzdeni fognak, míg ezt ki nem vívják.

Lovászy Márton egy „Magyarország“-i vezércikk nivótanságával a városi törvényhatósági bizottságot szapultta, azután *Juhász-Nagy* Sándor beszélt, majd *Tervey* Tamás dr. fölolvasta a határozati javaslatot, a mely szerint a gyűlés a debreceni nép nevében kimondja, hogy a közgyűlési határozat semmis, erélyesen állást foglal a véderő javaslatok ellen, helyesli az obstrukciót s végül követeli az általános, egyenlő, községenki, titkos választói jogot.

Bakonyi Samu és *Tüdő*s János dr. képviselők beszéltek még a törvényhatósági bizottság határozata, a véderő javaslatok ellen és obstrukció mellett s végül megemlítették a választói jog kiterjesztésének szükségességét.

Veszprémy István a hajduvármegye függetlenségi párt nevében jelentette be csatlakozását. — Végül *Handler* Gyula szólt föl és fölhiyta a hallgatóságot, hogy a tüntető felvonulásban vegyen részt. Beszéde közben jelentkezett *Bédi-Schnoimmer* Róza, aki a választójognak a nőkre való kiterjesztését követelte. A nők egyformán viselik a terheket a férfiakkal a jogoknak is egyformának kell lenni, mert amikor szenvedésről van szó, nemcsak a férfiakat éri az, hanem a nőket is. Magyarország népe akkor lesz boldog, ha a jogegyenlőséget nemcsak az ország fiaira, hanem leányaira is kiterjesztik.

Handler Gyula berekesztő szavai után a hallgatóság egy része tüntető felvonulásra ment.

Toselliné emlékiratai.

VI.

Egy baka, egy attasé meg Giron.

Az egész világsajtó foglalkozik a volt szász trónörökösné emlékirataival s majdnem minden fejezetéből közöltek már mutatót. De egyikét a legérdekesebb részleteknek egy bécsi lap hozza. A lap munkatársának sikerült megszereznie az emlékiratoknak egy olyan részletét, amelyet *Toselliné* kihagyott a könyvből, illetve a kéziratot még szedés előtt visszavette.

Ebben a fejezetben két éjszakai kalandját mondja el *Toselliné*. A drezdai „Vogelwiese“-n nagy népiünnepély volt, amelyen a királyi család is megjelent s a trónörökösné kedvet kapott ahhoz, hogy a nép között ismeretlenül mulasson. Amikor visszatértek a palotába, ő kilenc óra után álottötzetben kirozott a hátsó ajtón s kiment a *Vogelwiesére*. Egy körhinta előtt megállt s öt pfeningért felült egy falóra. Mellette egy egyszerű kővitéz volt, aki sokat tréfált vele, míg a többiek fölismerni vélték rajta a trónörökösnéhez való nagy hasonlatosságot. A baka udvarolt a trónörökösnének, még két körhinta-utazást fizetett neki s meghívta egy katonakorcsmába egy pohár borra. A trónörökösné nem utasította vissza a meghívást s — mint írja — éjszaka két óráig igen jól mulatott az egyszerű katonával.

Ekkor otthagya a nép gyermekét s hazafelé igyekezett a királyi palotába. Az utcán megszólította egy elegánsan öltözött fiatalember. A trónörökösné franciául válaszolt neki s azt mondta, hogy ő idegen Drezdában.

— Franciául válaszolt nekem — írja *Toselliné* — s oly kedves volt, hogy az ő társaságában felkerestem egy cabarét és egy éjszakai kávéházat.

A trónörökösné reggel öt órakor tért haza a palotába. A fiatalember — aki a drezdai orosz nagykövetség katonai attaséja volt — egészen a hátsó kapuig elkísérte. Amikor elbucsztak, a fiatalember megcsókolta a vállát és azt mondta neki:

— A revoir bientôt ma petite cocotte! Akkor — írja *Toselliné* — nem ismerem ennek a mondásnak a jelentőségét s a hogy felértem hálószobámba, hálóköpenyben

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

szörményben, a sertésvész Hajdunánáson, Hajduböszörményben, Tégláson és Felsőjózsnán. Ezzel szemben fellépett a takonykór Hajdubagason és Felsőjózsnán, a sertésorbánc Mikepércsen, a sertésvész Hajduhadházon és Hajdunánáson.

A szerelmes legény románcja.

Az apa ellenezte a házasságot.

Megható szerelmi történetnek volt az epilógusa az a tárgyalás, amely ma folyt le a debreceni esküdtbíróóság előtt.

Orosz Imre, egy fiatal debreceni kocsis, feleségül akarta venni Pásti Eszter cselédleányt, akivel hosszabb idő óta közös háztartásban élt. A szülei azonban ellenezték a házasságot és megtagadták tőle minden anyagi segítséget. Emiatt nagyon elkeseredett a szerelmes legény s megállapodott a szeretőjével, hogy ha már nem lehetnek egymáséi, a halálban egyesülnek. Egy revolverrel kétszer rálőtt a leányra, azután maga ellen fordította a fegyvert, de a golyók egyikükben sem tett nagy kárt; néhány nap múlva mind a ketten fölépültek.

A kir. ügyészség szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt emelt vádat Orosz Imre ellen.

A ma megtartott főtárgyaláson Tóth Aurél dr. törvényszéki bíró elnökölt, szavazó bírák Horváth István dr. és Ufalussy József dr. törvényszéki bírák voltak. a közvádat Magoss Kálmán dr. kir. alügyész képviselte, a vádlott védelmét Freund Jenő dr. ügyvéd helyettese, Gergely Jenő dr. látta el.

Az esküdtsték megalakítása s a vádirat rendelkező részének felolvasása után kihallgatták a vádlottat. Orosz Imre könyök között beszélt el az esetet. Most esztendeje, ismerkedett meg Pásti Eszterrel, megszerették egymást és közös háztartásra léptek. A viszonyukat törvényesíteni akarták és mivel a házassághoz pénz kellett elment az atyjához Hosszupályira és kétszáz koronát kért tőle, az atya azonban ridegen elutasította. Végtelen keserűséggel panaszkolt el ezt a szerelmesének s mivel még a katonasor is akadály volt a házasság előtt, abban állapodott meg a leánnyal, hogy öngyilkosok lesznek. Revolverrel rálőtt a leányra, akit az arcán sebzett meg a golyó, azután önmagát lötte mellbe. Ő négy napig feküdt a kórházban, a leány pedig tizenhét nap múlva gyógyult ki a sebéből. Azzal végezte az elbeszélést, hogy nagyon megbánta, amit tett.

Pásti Eszter volt a bünper egyetlen tanúja, aki ugyanígy beszélt el a történetek. Megbocsájt a legénynek, sőt kiszabadulása után házasságra lép vele.

Az orvosszakértők jelentésének felolvasása után véget ért a bizonyítási eljárás s a bíróság megszövegezte a kérdéseket. Az ügyész szándékos emberölés kísérletére, a védő az erős felindulásra és kiegészítő kérdésul a súlyos testi sértés vétségére vonatkozó kérdéseket indítványozott.

Az esküdtsek súlyos testi sértés vétségében mondták ki bűnösnek a vádlottat s a törvényt alkalmazó bíróság e verdikt alapján Orosz Imrét két hónapi fogházra ítélte s a három heti vizsgálati fogságot betudta a büntetésbe.

Az ítélet jogerős.

Justh-gyűlés Justh nélkül.

A debreceni ellenzék népgyűlése.

A szokásos vasárnapi délutáni színezettel folyt le Debrecenben is — *Justh Gyula nélkül* — Justhék tiltakozása. A szervezett munkásság meggyőződéses tömege, néhány függetlenségi már kevésbé meggyőződéses ember, azután legnagyobb részben gyerekek, tanulók, inasok és kíváncsiskodó vasárnapi sétálók alkották az a hallgatóságot, amely alig egy harmadát töltötte meg a városháza udvarán. Ezek közül is a hallgatóság legifjabb része volt a leghangosabb akkor, amikor a függetlenségi párt szónokai magas hangokon hirdették az annyiszor hallott ellenzéki frázisokat, amelyek az igazságnak rabulisztikus megkerülésével az obstrukció üdvövéseiként puffognak el már hetek óta.

Meg kell állapítani, hogy a szociálisták részvétele nélkül aligha lehetett volna egyáltalán megtartani a népgyűlést függetlenségi lelkesedéssel, amelyet sikerült az obstrukció mellett is hangos megnyilatkozásra bírni, a szervezett munkásság azonban csak a választói jog mellett nyilatkozott meg. Mindenesetre nagy vakmerőség kell hozzá, hogy ezt a tekintélyes fiaskóval végződött gyűlésecskét, mint Debrecen város akaratának a kifejezőjét állítsák oda, szemben a törvényhatóság manifesztációjával.

A fővárosból Justh Gyula helyett, aki nem jött el, Batthyány Tivadar gróf Eszterházy Mihály gróf, Vertán Etell. Lovászy Márton országgyűlési képviselők, a választói jog ligája részéről Jászi Oszkár dr., a szociál demokrata párt részéről Ormos Ede dr. érkezett le. A fogadtatás igen gyenge volt. — Azok, akik az állomáson kinn voltak, igen kevesen ismerték a megérkezőket s így esett meg, hogy amikor meglátták Batthyány gróf lengő szakálát, fölhangzott a kiáltás:

— Éljen Apponyi!

A választási jognak így is mindegy, a szakál meg egyforma. Justhót is éltették vagy egyszer, míg lassan a kis tömegben elterjedt a hír, hogy Justh nincs itt.

Az állomás előtt *Körösi* Kálmán dr. fogadta hosszabb beszéddel Batthyányt és kíséretét, mire Batthyány: választott néhány szóval, azután kocsira ültek és a Bikába hajtottak, ahol délből ebéd volt.

Délután fél háromkor *Bacsó* Dezső dr. ügyvéd nyitotta meg a népgyűlést s bemutatta a fővárosi vendégeket.

A zelső szónok *Batthyány* Tivadar gróf volt. Amint kiemelkedett az emelvényről, ismét a szakál tette nevezetessé:

— De szép szakála van! — mondta az egyik polgártárs.

A véderő javaslatok ellen küzdenek — mondta — és Kossuth nemzeti politikáját követik. Csak ők akarják a választói jogot, Tisza és Khuen nem. Megállapította azután, hogy a véderő javaslatok 70—80 millióba kerülnek, de azután látva, hogy ez a szám kicsi, végül 150 milliót mondott. Megállapította, hogy a két éves szolgálat mellett tovább fognak szolgálni a katonák. Nem fél a házbálysreviziótól, az erőszak volna. Ők dolgozni akarnak, de a kormány nem engedi őket, obstrukciójuk jogos, támogassa őket a nép.

Ormos Ede dr. a szociáldemokraták küll döttje a választói jog reformját sürgette *Eszterházy* Mihály gróf pedig az obstrukció jogosultsága mellett beszélt.

Jászi Oszkár dr. hosszan és behatóan, történelmi példákakl fejtegette a választói jognak a népparlament megteremtésének szük segítségét. A véderőt, ha szükség van annak fejlesztésére is, megadja a népparlament is, de előbb a gazdasági erő növelésével eszközöket kell adni a népnek, hogy a terheket el is bírja.

A király maga is kívánta a választói jogot, tehát a királyi szó alapján követelik azt és vele a népparlamentet és küzdeni fognak, míg ezt ki nem vívják.

Lovdszy Márton egy „Magyarország“-i vezércikk nivótlanságával a városi törvényhatósági bizottságot szapultta, azután *Juhász* Nagy Sándor beszélt, majd *Tervey* Tamás dr. fölolvasta a határozati javaslatot, a mely szerint a gyűlés a debreceni nép nevében kimondja, hogy a közgyűlési határozat semmis, érelyesen állást foglal a véderő javaslatok ellen, helyesli az obstrukciót s végül követeli az általános, egyenlő, községenki, titkos választói jogot.

Bakonyi Samu és *Tüdös* János dr. képviselők beszéltek még a törvényhatósági bizottság határozata, a véderő javaslatok ellen és obstrukció mellett s végül megemlítették a választói jog kiterjesztésének szükségességét.

Veszprémy István a hajduvármegye függetlenségi párt nevében jelentette be csatlakozását. — Végül *Handler* Gyula szólt föl és fölhiyta a hallgatóságot, hogy a tüntető felvonulásban vegyen részt. Beszéde közben jelentkezett *Bédi-Schnoimmer* Róza, aki a választói jognak a nőkre való kiterjesztését követelte. A nők egyformán viselik a terheket a férfiakkal a jogoknak is egyformának kell lenni, mert amikor szenvedésről van szó, nemcsak a férfiakat éri az, hanem a nőket is. Magyarország népe akkor lesz boldog, ha a jogegyenlőséget nemcsak az ország fiaira, hanem leányaira is kiterjesztik.

Handler Gyula berekesztő szavai után a hallgatóság egy része tüntető felvonulásra ment.

Toselliné emlékiratai.

VI.

Egy baka, egy attasé meg Giron.

Az egész világsajtó foglalkozik a volt szász trónörökösné emlékirataival s majdnem minden fejezetéből közöltek már mutatót. De egyikét a legérdekesebb részleteknek egy bécsi lap hozza. A lap munkatársának sikerült megszereznie az emlékiratoknak egy olyan részletét, amelyet *Toselliné* kihagyott a könyvből, illetve a kéziratot még szedés előtt visszavette.

Ebben a fejezetben két éjszakai kalandját mondja el *Toselliné*. A drezdai „Vogelwiese“-n nagy népiünnepély volt, amelyen a királyi család is megjelent s a trónörökösné kedvet kapott ahhoz, hogy a nép között ismeretlenül mulasson. Amikor visszatértek a palotába, ő kilenc óra után állózetben kitosont a hátsó ajtón s kiment a Vogelwiesére. Egy körhinta előtt megállt s öt pfeningért felült egy falóra. Mellette egy egyszerű köztívész volt, aki sokat tréfált vele, míg a többiek fölismerni vélték rajta a trónörökösnéhez való nagy hasonlatosságot. A baka udvarolt a trónörökösnének, még két körhinta-utazást fizetett neki s meghívta egy katonakorcsmába egy pohár borra. A trónörökösné nem utasította vissza a meghívást s — mint írja — éjszaka két óráig igen jól mulatott az egyszerű katonával.

Ekkor otthagya a nép gyermekét s hazafelé igyekezett a királyi palotába. Az utcán megszólította egy elegánsan öltözött fiatalember. A trónörökösné franciául válaszolt neki s azt mondta, hogy ő idegen Drezdában.

— Franciául válaszolt nekem — írja *Toselliné* — s oly kedves volt, hogy az ő társaságában felkerestem egy cabaré-t és egy éjszakai kávéházat.

A trónörökösné reggel öt órakor tért haza a palotába. A fiatalember — aki a drezdai orosz nagykövetség katonai attaséja volt — egészen a hátsó kapuig elkísérte. Amikor elbucsztak, a fiatalember megcsókolta a vállát és azt mondta neki:

— A reservoir bientot ma petite cocotte! Akkor — írja *Toselliné* — nem ismerem ennek a mondásnak a jelentőségét s a hogy felértem hálószobámba, hálóköpenyben

Legjobb a Békési Róza „Csont“ szappana

Bajok a Szikszay-ház körül.

Késedelmeskedett a miniszterium.

átmentem fiaim tanulószobájába, amelyben a lexikon volt. Ebben a szobában aludt fiaim francia nyelvtanítója, Giron. Mikor a lexikont kerestem, Giron felébredt. Miután én még egyáltalán nem voltam álmos, egészen hat óráig etimológiai és nyelvtani kérdésekről beszélgettem vele . . .

Benn a szobámban végiggondoltam az éjszaka eseményeit és nagyon meg voltam elégedve az én népemmel. Amikor azonban délután két órakor fölkeltem, hivatott a királyné. Valószínű, hogy egy lakáj látott engem reggel fiaim tanulószobájából kijönni s megmondta a királynénak. Én büszke voltam ahhoz, hogy védekeztem. A királyné nagy prédikációt tartott nekem s én csak azért is, hogy ellenkeztem vele, ezentul komolyabban érdeklődtem Giron után.

A férjem tulságosan gyöngye volt és így kellett jönnie annak, ami el is jött. Elkezdtem Gironnal és . . .

Igy végződik az a fejezet, a melyet a nyomdából visszavett Tsoelliné.

VII.

Menekülés Drezdából.

A volt szász trónörökösne a Matin tegnapi számában folytatja memoárjait. Drezdából való távozását írja meg, még pedig a következő izgalmas részletekkel:

— Néhány hónappal azután, hogy Gironnal megismerkedtem — írja Toselliné, — eljött hozzám a királyné komornája, Fritsch, hogy a királyné megbízásából heves szemrehányásokat tegyen nekem Gironnal való intim barátságom miatt. Nagyon felháborodtam a komorna szavain és követeltem, hogy mindezeket ismétlje meg a férjem előtt. Ez azonban nem történt meg. Ezután a király magához hivatott és így szólt hozzám:

— Már meguntam azt, hogy az ön mostohaapja legyek. Az ön életmódja, minden udvari tradíció elleni gyűlölete azt mutatja nekem, hogy ön sohasem lesz az az asszony, aki méltó lenne Szászország királynéjának koronájára. Ön már betöltötte azt a szerepet, amely miatt idehivtuk: trónörökösöt ajándékozott az országnak. Én nyíltan megmondom, amit gondolok. Ön örült, a habsburg-hourbonok minden excentricitása önél már teljesen elfajult. Nos, kedves Lujza, szerencsére még vannak helyek, a hol az ilyen embereket gondozás alá veszik és én gondoskodni fogok arról, hogy önt még saját magával szemben is megvédjék.

Összeszedtem minden higgadtságomat és felajánlottam, hogy elutazom szüleimhez Salzburgba. Az utolsó drezdai éjszakát férjem oldalán töltöttem. Istméltelen fel akartam őt költeni, beszélni akartam vele, de féltam a király haragjától. Reggel egy kocsit az állomáshoz vitt és én elutaztam. Ugy tüntem fel magam előtt, mint egy emigráns, de még egy emigránsnak sincs az a keserű érzése, hogy szívének legdrágább részét otthon hagyta. Így történt, hogy a szász trónörökösne megszűnt élni.

Toselliné válik.

Brüsszelből jelentik: Az itteni lapok jelentése szerint Tosellinek az a szándéka, hogy elváljék feleségétől. Haragszik feleségére egyrészt azért, mert a memoárokat az ő akarata ellenére hozta nyilvánosságra, másrészt azért, hogy felesége, aki már két hónappal ezelőtt gyermekeivel együtt elment tőle, vonakodik hozzá visszatérni.

Egy újságíró beszélgetett Tosellivel, aki a következőket mondta:

— Feleségem idegen befolyás alatt áll, különösen egy német nevelőné kerítette hatalmába, akit az asszony nagyon, mondhatnám tulságosan szeret. Én ellene voltam annak, hogy feleségem közzétegy memoáriait és bizonyos vagyok abban, hogy ezek el fogják tőle idegeníteni gyermekeit.

Tudvalevő ugyanis, hogy a város elkészítette Pavlovics, Szilágyi és Tóth István építésszel a Szikszay-tábornoki házak terveit. Az építésszel azt el is készítették, a város a csinos és sikerült terveket fel is küldte a miniszteriumhoz jóváhagyás végett. A városra fontos s anyagilag erősen érintő kérdés volt, hogy még az idén megkezdjék a bérház építését, mert ezzel egy félét s e félév bérjövédelt nyerték volna meg. Ezt a felterjesztésben is kifejtették és éppen ezért jogosan remélték, hogy a miniszterium gyorsan el fog járni.

Ez azonban nem történt meg, sőt a miniszterium nem is döntött, hanem felületes és hibás vizsgálat után jóváhagyás nélkül küldte vissza a terveket. A tanács ekkor kiadta azokat a tervezőknek azzal, hogy a késelem miatt bekövetkező károkért őket teszi felelőssé s hogy nyolc nap alatt terjesszenek be új terveket s pótolják a hiányzó számításokat.

A miniszterium kifogásai a következők voltak: A tervezők nem csatoltak statisztikai számításokat s nem terjeszkedtek ki a falak megterhelési képességeinek kimutatására, a kompakt rendszerű vasbeton szerkezet számítások nem megfelelőek, a tervek fehér és nem kék papiroson voltak, a vízvezeték, csatornázást, világítási vezetékeket vértetni kell, a fűtésről transzmisszió számításokat kell csatolni.

Szilágyi János, az egyik tervező, ma a többiek megbízásából a tanácsülésen beterjesztette az új terveket és bejelentette, hogy teljesen a mérnök és építész egyet szabályai, az eddig követett gyakorlat szerint készítették el a terveket, a miniszterium felületesen járt el, a számítások részben meg voltak, részben csak a munka elrendelése esetén lehet elkészíteni s azokért vállalják a felelősséget, esetleg bírói szakértőket kérnek s tiltakoznak az anyagi felelősségnek terhükre való kimondása ellen. Különben is a miniszterium a terveket csak néhány nap előtt küldte meg. A tanács most ezt a jelentést fölterjeszti a miniszterhez.

HIREK.

— A katolikus autonómiát beterjesztik.

A „Magyar Kurir“ megbízható forrásból értesül, hogy a katolikus autonómia évtizedek óta huzódó ügye döntő fordulathoz jutott. — Zichy János gróf vallás és közoktatásügyi miniszter elkészítette a katolikus autonómiáról szóló törvényjavaslatot, a mely a minisztertanács által elfogadott végleges előadói szövegében már a törvényhozás elé

való terjesztésre kész alakban fekszik a kultuszminiszteriumban. A parlamenti viszonyoktól függ, hogy mikor nyújthatja be a miniszter a javaslatot és mikor tárgyalhatja a képviselőház.

— **Városi közgyűlés előtt.** A városi törvényhatóság legközelebbi közgyűlésének napirendjét a jog és pénzügyi bizottság e hó 12-én, kedden délután három órakor a városháza kistanácstermében tartandó ülésén készíti elő. A keddi ülés napirendjére többek között a következő tárgyakat veték fel: A m. kir. pénzügyigazgatósági épület vételi ügye. Ugyanezen épület csatornázása ügyében előterjesztés. — Szabályrendelet tervezet a nyilvános vigalmak, mutatóványok, előadások stb. tárgyában. — Szabályrendelet tervezet a homokhordásról. — A nagyerdőn létesítendő korcsolyapálya és csarnok építés ügye. A kösülymeder eladása tárgyában javaslat. — Különböző házastelkek megvétele. — Szabályrendelet a mezőgazdasági cselédlakásokra vonatkozólag. — A zenekonzervatorium segélyezési ügye. — A házipénztár, továbbá az általa kezelt alapok és alapítványok, valamint a nyomda világítási vállalat 1912 évi költség-előirányzata.

— **A Balkányi—Vészi nász.** Vasárnap délelőtt fényes esküvő volt Budapesten a Lloyd Társaság dísztermében. Balkányi Kálmán dr. ügyvéd, az Omke titkára tartotta meg esküvőjét Vészi Edithel, Vészi József nyug. min. tanácsos legfiatalabb leányával. A Lloyd nagyterme ez alkalommal zsufolással megtelt a rokonok, tisztelők és barátok sokaságával. A teremben ott láttuk Vörös László v. b. t. tanácsost, Székely Ferenc és Weimann Fülöp udvari tanácsosokat, Singer Zsigmond főszerkesztő vezetésével a Pester Lloyd szerkesztősége tagjait, Sándor Pál képviselőt, Fürst Bertalan udvari tanácsost, Gelléri Mór kir. tanácsost, Mersch ezredest, Magyary Géza dr. és Török Lajos dr. egyetemi tanárokat, Szende Pált, az Omke főtitkárát, Ott voltak továbbá Glücksthal Samu dr., Friedmann Bernát, Balassa József, Róna József, Kasziány Ödön, Beregy Oszkár, Bánóczy József, Krejcsy Rezső dr., Veigelsberg Hugó, Vágó József, Medgyessi Simon, Sasvári Ármán, Diener Ákos rendőrkapitány, Grósz Béla festőművész, Szalay Mihály dr. szerkesztő, Czettel Gyula és mások. — Az egyházi esketést Hevesi Simon dr. rabbi végezte, aki a fiatal párhoz gyönyörű beszédet intézett. Az énekrészeket Lazarus főkántor látta el. Az esketési szertartás végzetével a Reform szabadkőműves páholy nagyküldöttsége járult a fiatal pár és az örömszüllök elé és a páholy nevében Schiff Kálmán dr. üdvözölte őket. Majd a meglelték fejezték ki szerencsekívánataikat. A fiatal párhoz tömérdek sürgöny és levélbeli gratuláció érkezett, közöttük Görgey Artur tábornoké, Láng Lajos báróé, Hieronymi Károlynéé, Dégenfeld József grófé, Baltazár Dezső püspöké, Bárczy István és Kovács József polgármestereké, Ormódy Vilmosé, Grätz Gusztávóé, Szemere Miklósoé, Jászi Oszkáré stb. — A polgári esküvő az anyakönyvvezető előtt tegnap volt és azon tanukként Biró Lajos, a kiváló író, a menyasszony sógora és Popper Alajos dr. debreceni orvos, a magyar orvosi kar nesztora szerepeltek. A fiatal pár az egyházi esküvő után nászutra indult.

— **A presbitérium ülése.** A debreceni református egyház e hó 13-án szerdán délután 4 órakor az egyház tanácstermében presbitériumi ülést tart, melynek napirendjére tűzött ügyei közül ezek a fontosabbak: Az egyházkerület újabb határozata az építkezési kölcsön tárgyában. — A második lelkésztanító állásnak választás utján betöltése. — A bérházépítési bizottság javaslata a Debreceni Első Takarékpénztártól 200,000 korona ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában, mely az építkezési nagykölcsönből térítettnek

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet újdonságokat legnagyobb választékban, szigorú szabott árak mellett szerezhethetjük be posztó nagykereskedőnél, **Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt.** Weisz Adolf ::: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. :::

vissza. — Előterjesztés és javaslat a bérház építésére felveendő nagykölcson feltételeire és felvételére vonatkozólag. A javaslat felletti szavazás. — Az egyházkerületi közgyűlés végzése, mely szerint Rugonfalvi Kiss István dr. és Kovács István tanárokká választottak. — Dávidházy János esperes meghívó levele az egyházmegye őszi közgyűlésére.

— Szerencsétlenség. Máramaroszigetről jelentik: Ládaj János szállodatulajdonos és Fenyves Ödön árvaszéki irattárnok kirándultak kocsin Gyertyánligetre. A lovak elragadták a kocsit és nekivitték egy távirószlopnak. — Az összeütközés oly retetnes erővel történt, hogy a kocsi darabokra törött. — Fenyves fejel az oszlopnak röpiült úgy, hogy kiloccsant az agyveleje és szörnyvet halt. — Ládaj pedig a két lábát törte és bordatörést is szenvedett. Most élet és halál között lebeg. —

— Nyilvános nyugtázás. Fenyéri Zádor Lajos királvi tanácsos ur elhunyt gyermekei, Ervin és Irén emlékére 200 korona, a debreceni mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság pedig segélyezésekre 70 korona adománnyt voltak szivesek a jótékony nőegylet részére juttatni. Ezen összegek átvételét a nőegylet nevében köszönettel nyugtatom. — Debrecen, 1911. szeptember hó 7-én. Varga Pál h. pénztáros.

— Bicskázás. Várad Márton 22 éves kerékvártó segéd a Nyulastelepen egyik barátjával, Bánvai Károlyval betért a közeli kocsmába. Mikor az egyik asztalhoz telepedtek, közéjük jött Nagy Sándor vinctellér, aki belekötött Bánvaiba. Várad Márton védeni akarta barátját s a kötekedő Nagy Sándor elé állt, aki ekkor már bicskát emelt s mielőtt védekezni tudott volna elene, mellébe és balkarjába mártotta azt. — Beszállították a közkórházba, ahol ápolás alá vették. Nagy Sándornak ez a közeli időben már a második esete, egy hét előtt a dobozi és a ceglédi temetők között is belekötött egy fiatalemberbe, akit szintén megbicskázott.

— A szomszédok. Németh János 57 éves asztalos segéd valamin összeszólalkozott a szomszédjával. Ez annyira dühbe jött, hogy a kezéigyebe akadt vasvedret felragadta s Németh Jánost úgy vágta fejbe, hogy menten elborította a vér. Beszállították a városi közkórházba. A verekedő szomszéd ellen megindították az eljárást.

— Az albérlő, aki bicskával fizet. Forgács Gábor neve nem ismeretlen a rendőrség előtt. Legutóbb a rendőrség tiltó rendellete ellenére visszatért Debrecenbe, a hol egyik festő mellett vállalt napszámot. Mint albérlő, Grünspanz Ignácné debreceni lakosnőnél vett szállást, aki később legteljesebb bizalmával tüntette ki a tagbaszakadt, izmos csavargót. Mi sem természetesebb, Forgács Gábor most már a ház parancsoló urának érezte magát, aki szabadon zsarnokoskodott az asszony felett. Ohaja parancs volt, tekintete, szava ellentmondást nem tűrő. — Tegnap aztán valami pletyka folytán nézeteltérése támadt az asszonnyal, aki nem akarta hagyni a maga igazát és szemrehányásokkal is illette Forgács Gábort. A csavargó életfelfogása azonban még nem érett meg az erkölcsi oktatásra, hanem durván rátámadt az asszonyra, s mikor az még sem hagyta abba szemrehányásait, kést rántott rá s azt markolatig döfte a baloldalába. — Súlyos sérüléseivel beszállították a városi közkórházba, ahol állapotát súlyosnak mondják. Forgács Gábor a rendőrség letartóztatása s megindította ellene a bünygyi eljárást.

— Imaszékek bérbeadása. A debreceni izr. hitközség Deák Ferenc- és Kápolna-utcai templomainak imaszékei f. hó 14. és 15-én a tavalyi bérlőknek, azontul szabadon fognak bérbeadni. Bérbeadás helye: József kir. herceg-utca 26. Ideje délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig.

— Tolvaj suhanc. Fűvessy Lajos kufuró panaszt emelt a rendőrségen, hogy vasárnap este Debreczeni Lajos tiszadadai illetőségű 2y éves suhanc 21 koronát a zsebéből kilopott. A rendőrség megindította az eljárást.

— Kártyázás közben. Máramaroszigetről jelentik: Tegnap délután dr. Naszády Péter fiatal ügyvéd kártyázott a kereskedők körében és a zsebében levő browning elszült. A browning golyója belefuródott az ügyvéd hasába, aki eszméletlenül bukkott a kártyaasztal mellé. A kórházba vitték, ahol azonnal megoperálták, de az orvosok lemondtak az életéről.

— Veszedelmes játék. Nagy Sándor kocsis az Erzsébet-utca 8. szám alatti istállóban egy barátjával játszadozott. Később birkózni kezdtek s egymást ide-oda taszigálták. — E közben az egyik ló az állásból oldalon fordult s mikor Nagy Sándort a barátja meglökte ezt úgy rugta homlokán, hogy menten elborította a vér s a kórházba kellett beszállítani. Állapota elég súlyos mert homloka a koponyájától az orráig meghasadt.

— Eltörte a felesége karját. Juhász István majoros a Vervölgy tanyáról jött a városba feleségével. A vasárnapi ebédnél azonban alaposan a kancsó alá nézhetett, mert dülöngve jött befelé az országúton. Mégis minden kocsmába beakart térni, ami a városban eléje akadt. Ezért felesége veszekedni kezdett vele, mire a férj a nála levő szőlőkaróval úgy sújtott reá, hogy a bal karját, a könyök alján eltörte. A sebesült asszonyt beszállították a városi közkórházba.

— Ismeretlen támadók. Szabó István 48 éves téglagyári tüzmeister, aki a Balogfélé téglagyárban dolgozik, tegnap este a Hadházi-úton hazafelé tartott. Több ismeretlen ember jött vele szemben, akik beleköttek botokkal s más súlyos szerszámokkal rátámadtak s annyira összeverték, hogy a kórházba kellett beszállítani. Fején több zuzott seb látható, melyek hosszabb gyógykezelést igényelnek.

— Partárúk az összes divatickekben állandóan nagy választékban Györfly testvéreknél, Piac-u. 30.

— A Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben, Piac-utca 73. sz. f. évi augusztus hó 20-án megalakította a XVI-ik új évtársulatát, amelyre már a mai naptól kezdve betáblázás, kezesség és értékpapír fedezet mellett ház és földvételekhez, építkezésekhez előnyös feltételek mellett igen olcsó hosszú lejáratú kisebb heti befizetésekkel könnyen törleszthető minden levonástól mentes kölcsönöket folyósít. Régi terhes tartozásokat előnyös feltételek mellett gyorsan convertál.

— Elegáns nyakkendők 1 K-tól 4 K-ig Lengyel Samunál. Telefon 855.

— Tisztító kalapos műhelyemben mindennemű kemény, vagy puha és cylinder kalapok tisztítását, vasalását, ugyszintén női kalapok átalakítását divatos formára előnyös ár mellett eszközölhetem: Beliczai Lajos kalapos, Piac-utca 38. sz. Főposta mellett.

— Bérmeálási imakönyvek óriási választékban Antalffy Józsefnél.

Számoljon pénzével!
Olcsó az ami jó. Ez különösen szappanra vonatkozik. Mert egy cikknél sem játszik oly nagy szerepet a minőség mint ennél.

Sunlight Szappan
gyorsan és alaposan tisztít, egyszersmind kíméli a legfinomabb szöveteket és a legkényesebb színeket.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszögletű darab 16 fillérért.
252

— A Magyar Király kávéházban Bercesényi Ferike budapesti hegedűművészno vezetése alatt álló symphonikus nőzenekar még csak néhány napig hangversenyeznek. — Karmester Berson Leó.

— Alföldy Károly tánciskolájában az őszi tanfolyam szept. hó 11-én megkezdődik. Beiratásokat elfogad bármely időben lakásán Péterfia-u. 2. sz. Telefon szám 510.

— Modern faliképekben állandó ujdonságok Thaisz Arthur papírúrházában.

— Bérmeálási imakönyvek, római katolikusok számára a legközelebb megtartandó bérmeálás alkalmából óriási választékban kaphatók Hegedűs és Sándor könyv és papírkereskedésében Debrecenben Kossuth-u.

Van szerencsem a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **angol és francia**

női divat termemet

Piacz-u. 56. sz. alatt megnyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását.

Katz Róza, Piacz-u. 56.

Tanuló leányok felvételnek.

Olcsó kamat mellett 5 esetleg 10 évi

visszafizetésre kölcsönöket ad, valamint **kereshető követeléseket** leszámítol a

Debreczeni Takarékszövetkezet
Csapó-u. 19. szám. (Knoll-ház.)

SPORT.

Footballmérkőzés vasárnap. Rendkívül kevés számú közönség előtt folyt le a Nagyvárad Sportegylet és a Tornaegylet mérkőzése. A mérkőzésről nincs sok megjegyezni való, csapatunk aránytalanul jobb Nagyváradnál, még talán a golaránynál nagyobb mérvben is. Debrecen igen szép és lelkes játékot produkált, erélyes támadások, észszerű összjátékkal, villámgyors lövésekkel brillirozott. A csapat legjobb embere Tolnai kapitány volt, a csatársorban Antal, Kiss, Láng és Hovracsek voltak jók, Hovracseknek ez volt a debreceni színeken a bemutatkozója és mondhatjuk, hogy igen sikerült bemutatkozás volt. Erélyes, fürgé játékos, jól szokik és kitünően lő. A védelemben dr. Markovics, Wohrab és Vámos jól dolgoztak, a saját térfelükön alig volt dolguk. Az első félidő 10—0, a második 9—0 a Debrecen javára. Nagyvárad csapatából a reprezentatív Niessnert kell megemlítenünk. Tíz társa helyett dolgozott olyan ambícióval és erőfeszítéssel, amit még nem igen láttunk. Egy személyben kapus, bekk, half és csatár volt s minden helyen elsőrangban dolgozott. A többiek a kezdés stádiumában vannak. Jökinézésű football alakok, de jártéktudásuk még nagyon hiányos, a center-half fejlődőképes játékos. A mérkőzést Palócz (Nst.) vezette igen jól.

Debreceniek Miskolcon. Bajnoki footballmérkőzést tartottak Miskolcon a Debreceni Munkás Testedző egyesület I. csapata és a Miskolci Munkás Testedző egyesület I. csapata a „Vörösrák” melletti footballpályán. De ebből a mérkőzésből, habár a Mmte került ki győztesen 5—1 arányban (4—0), az ott levő debreceni közönség mégis azzal a meggyőződéssel jött haza, hogy az Mmte csak durvaságának köszönheti győzelmét.

Minden egyes debreceni játékos megsebesülve jött haza. A közönség pedig nem éppen vendégszeretően viselkedett. Amikor például Bajnai debreceni kapuvéd egy szép védést produkált, a közönség szünni nem akaró fújt kiabált. A pályát képviselte egy hegyes-völgyes terület, ahol a Dmte az első féldőben sehogy sem bírt megszokni. — A Dmte játékosai közül kitűntek Honos, Sechnk Papiszák, Paulo, Grünvald és Fischer. Jól bíráskodott Klein.

NYILTTÉR.

SACHER-PENZIO

Budapest.
Ujnan épült palotában. Ujlag megnagyobbítva! Belváros, Irányi-utca 21. sz. (a Kossuth Lajos-utca és Váci-utca közvetlen közelében.) A szobák minden modern kényelemmel és vízvezetékekkel vannak ellátva. Központi fűtés. Vilányvilágítás. Lift. Telefon 1-7-43. Legjobb közlekedés. Kivánatra prospektus.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1911. szept. 11

Készaru tartott

1911. októberi buza	11 99	—
1912. apr. buza	12.17	—
1911. októberi rozsz	10.18	—
1911. ápril rozsz	10.68	—
1911. okt. zab	9.47	—
1911. ápril zab	9.33	—
1912. máj. tengeri	8.43	—
1911. aug. tengeri	—	—
1912. szept. tengeri	8.80	—

**Naponta érkeznek
ujdonságok
az Ernyő Gyári raktárban
DEBRECZEN, Sas-utca 3.**

Javítások és áthuzások 24 órán belül
jutányosan eszközöltetnek.

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacium”, mely bármely testrész izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépítő szer, ára 1 kor Ducika szappan, ára 70 fill.

Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jeges sóborszesz, az eddigi sóborszeszek közül a leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek c-ak is a

Balázs Ödön utód:

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

Házlebontás miatt!

Mindennemű rajzolt, kezdett és kész kézi munkák, Férfi, Női és gyermek harisnyák, öv zsinórok gyár. áron árusítatnak

FÜSTÖS DEZSŐ kézimunka üzletében

Piac-utca 12.

Harisnya fejelés. — Fehér és színes hímzés vállalat.

Nagy raktár mindenféle használati és díszmű árúkból.

Vendéglők, szállodák és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmegfelelőbb és izlőses kítűnő minőségű

üveg és porcellánművek

valamint alpakka, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, kerít gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Piac-utca 5. kaphatók.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek.

Menyasszonyi kelengye raktár.

Épület üvegezési és kőpokerelési állványok.

Iskolás fiúk és leányok részére
intézeti fehérneműk

zsebkendők, matrácok, paplanok, llanell takarók, eszernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

4-5 szobás

kényelmes lakást keresek.

Czim **Budaházy**, Arany János-u. 39. emelet.

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz

a legjobb, kapható mind-nütt, megrendelhető

ZSÁTKÓ JENŐ

fűszer kereskedőnél

Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Az őszi idény alkalmával tisztelettel felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét

Nagyváradon, Szent János-utca 2. sz. a.

(Dr. Gram-ház) levő **felvételi üzletünkre**, hol felsőruhák, továbbá kézimunkák, nőiingek stb. vegytisztítását és festését, férfiingek, galérok, kezelték mosását és fényvasalását a legrövidebb idő alatti szállításra vállalkujuk.

Kérve a n. é. közönség nb. megoizásait vagyunk kitűnő tisztelettel

Miskolcz, 1911. évi szeptember hóban.

Kristály.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Videki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

SALVATOR

Gummi-
sarkak

Utólérhetetlen
tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3

50 év óta fennálló jó meneteld magyar és német

szabó üzlet

változott viszonyok folytán eladó.
Czim a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni hogy Mester-u. végén Újvárosi-ut 5. sz. alatt a mai kornak megfelelő

vas-, fémöntőde- és géplakatosság

újra üzembe vette kezdetét és mivel két szakember vezetése alatt elvállalunk mindenféle gazdasági gépek, szivattyúk és szőlőszeti eszközök elkészítését és javítását, azonkívül a legkomplikáltabb mechanikai és szerszámgépek műszakilag pontos javításait. Szabadalmi kísérletezési munkálatokat is elvállalunk

A n. é. közönség becses pártfogását kérve tisztelettel

Bozsik és Nagyváthy.

Tanulók felvételtnek.

Csemege szőlő

és különféle friss gyümölcsök előnyös áron kaphatók

Fried D. Lajos

fűszer és csemege kereskedésében
Piac-utca 72. Telefon 740.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Jó ember, a sok közül magát választottam, csak aztán megérdemelve, a jelzett helyen pontban találkozhatunk. Egyszer élünk.

Betöltendő.

Pénztárosnőt, ki könyvelésben jártas, Domán és Kurcz posztó üzletében felvétetik, előnyben részesül, ki már pénztárnál volt.

Fűszernagykereskedésben egy utazó ki helybeli piacon ösmeretséggel bír, valamint a vidéken jól be van vezetve, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Házmester fizetéssel felvétetik Iskola-utca 8. alatt.

Iroda szolgáló nős, kinek felesége a főzésben is jártas, amiért külön díjazásban részesül kerestetik. Jelentkezni lehet a gázgyárban a délelőtti órákban.

Irodai teendőben gyakorlott kisasszony vagy irodista azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóban.

Ügyes megbízható izraelita vallású fiatal ember tisztességes fizetés és teljes ellátás mellett üzletembe azonnali beépésre kerestetik. Hartstein Vilmos, bodegás.

Nyomdásztanonc, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Jó fizetéssel 13-15 éves fiu küldöncznek felvétetik. Cím a kiadóban.

Adás-vétel.

Pormentesítő olaj teljesen szagtalan minőségű, üzletek és irodák részére kapható Deutschnál, fűszer üzlet.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsa paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Bérmakönyvek, gyönyörű kötésben le szállított áron kaphatók Harmathy nál, Fűvészkert-u. 14.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
árúházaiban
TELEFON
501
Tolnai Debreczen,
Piacz-u. 49. postával szemben.

Figyelem hölgyeim! Megnyit az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ezen két héten egy pár ezer selyem, bársony, szövet és batist blouzok kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze

Csemege szállít szép Schaszla 5 kg. kosarakban 36 fill. Darvas Miksa szőlőkv tele. Telefon 294.

A Bocskay kertben 7 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Saját gyártmányu szőlőprések olcsón kaphatók Fai Bertalan Mester-utcai Vasöntő-déjében.

Jókarban levő lámpa olcsón eladó. Piacz 42. sz. alatt, hátul az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Műhelybe való napfényegő lámpa eladó. Piac-utca 42. első emelet hátul.

Borecezet házilág készü kapható Czim. a kiadóba.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Lakás.

Két szoba, konyha október 1-re kerestetik. Cím a kiadóban.

Különféle.

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Legszebben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Weisz Ferencz épület és mű-butor "asztalos" József-kr.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Órák, ékszerek, ezüstművek

legolcsóbban és legszolidabban

Schiffmann Mór

órák és ékszer üzletében szereshetők be DEBRECZEN, Hunyadi-utca 14. sz. Óra javítások, ékszer alakítások kiváló gondtal, legolcsóbban.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvényiársaság Ispotály lapon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bővíti ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és többszörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek mindegyike cégünk czimkéjével van ellátva.

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárunkból a legmérsékeltbb gyári áráért.

Tetra ruházat.

Férfi ing, — Férfi alsó nadrág, Fűrdő köpenyek és lepedők.

Gyermek ujjas, nadrág és polenka. Ajánlható kitűnő minőségek.

Donogán és Somossy

özégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai saisonra naponta érkeznek gyermek ruha különlegességek minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövet és jó mosó barchet

Pelüche, posztó és szövet leány köpenyek!

Valódi angol és francia costum ujdonságok, kész angol aljak, u olsó divat facon. Mindenféle bőr, díszmü, rövid, bélés áruk. Szabó kellékek nagy választékban. Zsinór, öv, minden színben 2 kor. Saját készítésü cloth paplanok kor. 7.50-tól. Eredeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyök. Intézetil leány és fiu fehérneműek minden nagyságban. — Gyermek ruhák méret szerint 48 óra alatt készíttetnek.

Royal szállodával szemben. Piacz-u. 85.

Egy ügyes fiu tanulóknak felvétetik.

Bélyegzőt, pecsétnyomót,

zomán cim táblát és mindennemü vésést olcsón készít

Első Debreczeni Vésnöki Műterem

Eatthyány-u. 22. sz.

Ikt. 2555—1911. tk. sz.

HIRDETMÉNY.

A derecskei kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a Debreczen-Nagyvárad helyi érdekü vasut számára az alább megnevezett határokon kisa-játított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíne a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Derecske, Konyár és hosszupályi községre nézve 1911. október hó 13-án délután 2 óra: Konyár Sóstó-fűrdő állomásra.

Az érdekelték felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisa-játítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmalak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a fenti helyi érdekü vasut számára kisa-játított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen czim alatt igényt tartanak; ezeket 1911. évi október hó 10-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabbban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisa-játítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisa-játított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthető.

Kelt Derecskén, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1911. évi szept. hó 5-én.

Jakó s. k. kir. járásbiró.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.